

Lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen tehdystä valituksesta, rakennus- ja ympäristölautakunnan päätös 18.6.2024 § 65

Rakennus- ja ympäristölautakunta 03.09.2024 § 82
133/11.03.00.04/2022

Hämeenlinnan hallinto-oikeus pyytää Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunnan lausuntoa, rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksestä 18.6.2024 § 65 tehdystä valituksesta.
Diaarinumero 1597/03.04.04.16/2024

Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunnan 18.6.2024 §65 käsiteltävästä ympäristön siisteyteen liittyvästä uhkasakkoasiasta on asianosainen eli kiinteistöjen [REDACTED] omistaja tehnyt valituksen, jossa esittää vaatimuksenaan, että hallinto-oikeus kumoaa Parkanon kaupungin uhkasakon tuomitsemispäätöksen. Vaatimuksenaan valittaja vaatii, että;

1. uhkosakko perutaan
2. rakennus- ja ympäristölautakunta yksilöi ja perustelee, mitä ovat romuautot sekä jätteet ja mitä pitää viedä pois.

Vaatimuksen perusteluna valittaja esittää;

- uhkasakon määrä ei ole kohtuullinen
- asettamispäätöksestä ei valittajan mukaan käy selvästi ilmi, mihin asianomainen on velvoitettu.

Uhkasakkomenettely kiinteistöjen siistimiseksi on rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksellä 6.9.2022 §14 päätetty käynnistää ja tällöin kuulla myös kiinteistön omistajaa asiassa ennen uhkasakon asettamispäätöstä. Kiinteistöjen omistajalle lähetettiin 6.9.22 jälkeen saantitodistuksella lautakunnan päätös ja varattiin mahdollisuus tulla kuulluksi lähettämällä hänelle kuulemiskirje asian johdosta, jonka asianosainen on vastaanottanut 17.9.2022. Kuulemiskirjeessä pyydettiin kiinteistön omistajaa selvittämään, miksi kiinteistöjä ei yhäkään ole siistitty kaikesta romusta, jätteestä ja romu-ajoneuvoista. Lautakunta oli kuitenkin huomionnut, että kiinteistöä [REDACTED] oli huomattavasti siistitty. Kiinteistöiltä kuitenkin vielä löytyi tällöin romuiksi luokiteltavia autoja sekä metalliromua, kuten pyöriä ja jätettä. Asianosainen ei neljän viikon määräaikaan mennessä antanut rakennus- ja ympäristölautakunnalle selvitystä tai selitystä, miksi toimenpiteitä eli **molempien kiinteistöjen** siivoamista oltu tehty määräaikaan mennessä.

Kokouksessaan 13.12.2022 §17 lautakunta päätyi asettamaan uhkasakon, jonka peruserä on 1500 euroa ja lisäerä 300 euroa kultakin täydeltä kuukaudelta, jonka laiminlyönti jatkuu. Päätöstä edeltävässä päätelmässä Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunta on todennut, että kiinteistön [REDACTED] (VL) omistaja ei ole antanut vastinetta lautakunnan kuulemiskirjeen johdosta, mutta on siistinyt lähivirkistysalueeksi kaavoitettua kiinteistöä [REDACTED] (VL) huomattavasti annettujen kehoitusten jälkeen.

Lautakunta myös totesi tässä asettamispäätöksen kokouksessaan, että [REDACTED] on edelleen vähäinen määrä metalliromua (autonromu ja muuta

metallijätettä), mikä rumentaa ympäristöä ja on kaavan vastaista toimintaa. Kiinteistön [REDACTED] vieressä olevalla kiinteistöllä [REDACTED] oli suuri määrä autoja, autonromuja ja muuta metalliromua ja jätettä, jotka rumentavat ympäristöä ja aiheuttavat häiriötä ympäröivälle asutukselle. Molempien kiinteistöjen siivoamiseksi rakennus- ja ympäristölautakunta päätti määrätä, omistaja siistimään kiinteistö [REDACTED] kaikesta jätteestä sekä kiinteistö [REDACTED] ylimääräisistä autonromuista, metalliromusta ja muusta jätteestä 30.4.2023 mennessä.

Ennen asettamispäätöksen tekoa ympäristötarkastaja ja rakennustarkastaja pitivät alueella tarkastuksen 21.11.2022, jonka jälkeen kartoittaja kävi merkitsemässä kiinteistön rajat maastossa. Ympäristötarkastaja kävi kohteessa vielä uudelleen 24.11.2022. Tarkastusten perusteella [REDACTED] varteen oli rakennettu yli kaksi metriä korkea aita noin 3 metriä kiinteistön rajasta katualueelle. Aidalle ei ole haettu rakennusjärjestyksen mukaisesti sille edellytettyä toimenpidelupaa. Aita oli tarkastuksen hetkellä jo hieman kumossa.

Uhkasakon asettamisvaiheen päätöstään lautakunta perusteli sillä, että kiinteistöjen omistajaa on kehoitettu siistimään piha-alueitaan useiden vuosien ajan ja kiinteistön omistaja on noudattanut kehotusta osin vain lähivirkistysalueen eli kiinteistön [REDACTED] osalta.

Asettamispäätöksen jälkeen asianosainen vastaanotti lautakunnan uhkasakon asettamismääräyksen todisteellisesti 21.6.2023 kaupungintalon neuvonnasta. Kiinteistön omistaja oli suullisesti jo tätä ennen keskustellut rakennustarkastajan ja ympäristötarkastajan kanssa ja kertonut hoitavansa asian kuntoon. Lautakunnan ympäristön siistimiskatselmuksessa 5.6.2023 todettiin, että kiinteistöjen omistaja ei ole noudattanut siistimiskehotusta eikä aidan poistamista, vaan kiinteistöillä on runsaasti varastoituna autojen ja autonromujen lisäksi renkaita, vanteita ja jätteeksi luokiteltavaa metalliromua. Kiinteistöjen omistajan tuli siistiä kiinteistöt 30.4.2023 mennessä, mutta koska ote oli vastaanotettu vasta 21.6.2023, annettiin siistimismääräykselle aikaa 30.9.2023 saakka, koska joulukuun määräyksessä huomioitiin talviajan hankaluus siistimisessä.

Tarkastuksella 17.10.2023 piha oli edelleen epäsiisti ja näkymä tielle ruma. Lähivirkistysalueeksi kaavoitettua (VL) aluetta on siistitty vuosien aikana huomattavasti, mutta siellä oli yhä romua ja jätteeksi luokiteltavaa tavaraa.

Kokouksessaan 31.10.2023 §108 lautakunta velvoitti asianosaista antamaan selvityksen, minkä vuoksi asianosainen on laiminlyönyt kiinteistöjen siistimisen. Selvityksen antamiseen oli aikaa kaksi viikkoa kokouspöytäkirjan otteen vastaanottamisesta. Päätös on lähetetty asianosaiselle saantitodistuksella. Hakija on 10.11.2023 vastaanottanut ennen uhkasakon tuomitsemista lähetetyn pöytäkirjan otteen, jossa hakijalle on varattu tilaisuus selvityksen antamiseen, miksi asianosainen ei ole toimenpiteitä suorittanut. Asianosainen on 16.11.2023 toimittanut sähköpostin välityksellä selvityksen. Selvityksessä on tuotu esille henkilökohtaisia syitä, kuten [REDACTED] se, että kiinteistöillä on muiden omistamia tavaroita. Asianomaista on vuodesta 2012 lähtien kehoitettu siistimään samaisia kiinteistöjä. Aikaa on siis kulunut kutakuinkin 12 vuotta ensimmäisten kehotuskirjeiden lähettämistä. Asianomainen on valituksessaan tuonut esille, että kiinteistöllä [REDACTED] (VL) ei ole ollut romuautoja päivämäärällä 10.6.2024. Lautakunta on päätöksellään 13.12.2022 § 17 antamallaan päätöksellä määrännyt asianosaisen siistimään **kiinteistöt** kaikesta jätteestä ja romusta.

Asianosainen on valituksessaan tuonut esille, että osa ajoneuvoista ei ole romuajoneuvoja. Asianosaisen olisi ollut mahdollista toimittaa rakennus- ja ympäristölautakunnalle tarkemmat selvitykset ajoneuvojen statuksesta jokaisen selvityspyynnön yhteydessä. Asianosainen ei kuitenkaan ole näin toiminut, eikä ole ajoneuvojen statusta tarkemmin selvittänyt, sikäli kun nyt on erimieltä niiden luokituksesta/statuksesta. Kiistatta piha-alueet ovat aiheuttaneet ympäristön rumentumista. On todistettavissa, että rakennus- ja ympäristölautakunnan edustus on käynyt paikan päällä päivämäärällä 10.6.2024. Lautakunnan kokouksessa 7.5.2024 §51 on nimetty rakennus- ja ympäristölautakunnan edustus siisteyskatselmukseen. Nimetyt henkilöt ovat lautakunnan puheenjohtaja Kalevi Niemenmaa, jäsen Liisa Kallioniemi ja jäsen Juhani Koivisto. Lisäksi kierroksella oli mukana ympäristötarkastaja Elsi Hietaranta, rakennustarkastaja Raisa Karinsalo-Manninen. Lautakunnan kuljettajana toimi [REDACTED]. Lautakunta kävi todistettavasti kiinteistöillä. Valituksen tästä kohdasta rakennustarkastaja soitti 26.8.2024 kyseisille lautakunnan jäsenille. Liisa Kallioniemi ja Juhani Koivisto kertoivat, että ovat käyneet siisteystarkastuksen yhteydessä kiinteistöillä ja että [REDACTED] valituksessa on virheellisesti esitetty, että lautakunnan jäsenet eivät olisi käyneet 10.6.2024 kiinteistöillä. [REDACTED] väite on tältä osin siis epätosi. Erityisesti kiinteistöllä [REDACTED] oli tuolloin 10.6.2024 runsaasti jätteenä luokiteltavaa metalliromua, hylätty säiliö, ajoneuvoja, jotka eivät vaikuttaneet ajokuntoisilta eli romuajoneuvoja. Kiinteistöllä 581-[REDACTED] oli jokin lasikuituista venettä muistuttava esine, pienempää roskaa, kuten kuormalavoja, roskia. Tällä kiinteistöllä oli vaikea kulkea tiheään kasvuston vuoksi, samoin myös havainnoiminen oli vaikeaa tästä syystä. Kiinteistöt sijaitsevat vierekkäin ja liittyvät toisiinsa eikä VL-alueen rajaa voi maastossa havaita. Kuten rakennus- ja ympäristölautakunta on aiemmin todennut jo uhkasakon asettamispäätöksen yhteydessä, että kiinteistöä [REDACTED] on huomattavasti siistitty, mutta on kuitenkin jatkanut pakkotoimia molemmilla kiinteistöillä. Tästä voidaan myös päätellä, että toisen kiinteistön osittainen siistiminen ei millään tavalla ole poistanut asianomaisen velvoitetta jatkaa siistimistä. Rakennus- ja ympäristötarkastaja kävivät vielä uudestaan kiinteistöillä 25.6.2024 ottamassa kuvia. Tällöin omistaja [REDACTED] oli myös paikalla. Kuvat ovat oheisaineistona. Kiinteistöllä [REDACTED] havaittiin yhä olevan kasvuston seassa erinäistä jätettä, kuten bitumikermiltä näyttävää tavaraa, kuormalavoja, sammaloitunut veneenraato, vanteita, muoviva. Havainnointi oli vaikeaa, koska kasvusto oli kesäaikana runsas.

Uhkasakon määrä on rakennus- ja ympäristölautakunnan mukaan kohtuullinen, koska peruserän suuruus on 1500 euroa ja uhkasakon juokseva osuus 300 euroa jokaiselta kokonaiselta kuukaudelta, kun määräystä ei ole noudatettu. Mikäli asianosainen olisi ryhtynyt toimiin ja siistinyt kiinteistöt, niin uhkasakko olisi voitu jättää tuomitsematta. Asianosaisella olisi ollut todellinen mahdollisuus siistiä kiinteistöt ajoissa, asianosaisella olisi ollut tosiasiallinen mahdollisuus toimittaa kiinteistöillä olevista ajoneuvoista rekisteritiedot, mikäli oli erimieltä ajoneuvojen luokituksesta. Asianosaiselle on annettu 12 vuotta aikaa siistiä kiinteistöt ylimääräisestä romusta. Kiinteistöllä oleva romu ei myöskään ole arvotonta, jolloin asianosainen voi myydä sen ja käyttää tulon uhkasakon suorittamiseksi.

Valittaja tuo myös ilmi, että pöytäkirjassa on käytetty Uhkasakkolaki (113/1990) säädöstä, joka on virheellinen. Inhimillisestä virheestä johtuen säädöksen numerosarjasta 113 on jäänyt pois yksi nro 1, jolloin oikea Uhkasakkolaki on 1113/1990. Päätös ei kuitenkaan perustu väärän lain soveltamiseen, vaan tekstistä ilmenee selvästi, että päätös perustuu Uhkasakkolakiin.

Lopuksi valittaja toteaa, että kirjallisesta päätöksestä on käytävä ilmi selvästi perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianomainen on veloitettu. Päätöksestä käy ilmi selvästi, että asianosainen on veloitettu siistimään kiinteistö romuista ja jätteestä. Asianomaiselle on annettu useampi mahdollisuus selvitysten antamiseen. Tällöin asianomainen olisi voinut toimittaa ajoneuvoista tarkemmat rekisteritiedot, onko kyseessä ajossa oleva ajoneuvo vai rekisteristä poistettu. Ajoneuvojen lisäksi kiinteistöillä on säilytetty myös muuta roskaa ja jätettä. Rakennus- ja ympäristölautakunnan päätös perustuu myös MRL 167§;

Rakennettu ympäristö on pidettävä rakennusluvan mukaisessa käytössä ja siistissä kunnossa.

Kunnan määräämä viranomainen osaltaan valvoo, että liikenneväylät, kadut, torit ja katuaukiot sekä puistot ja oleskeluun tarkoitetut ulkotilat täyttävät hyvän kaupunkikuvan ja viihtyisyyden vaatimukset. Kevyen liikenteen väylät tulee säilyttää liikkumiselle esteettöminä ja turvallisina.

ja MRL 169§;

Varastointi ulkosalla on järjestettävä niin, ettei se turmele tieltä tai muulta yleiseltä kulkuväylältä tai alueelta näkyvää maisemaa taikka häiritse ympäröivää asutusta.

Asemakaava-alueella ei aluetta saa käyttää häiriötä aiheuttavaan tai ympäristöä rumentavaan varastointiin taikka pitkäaikaiseen tai laajaan tavaroiden ulkosäilytykseen, jollei asemakaavasta muuta johdu.

Asianomaisen kiinteistöjen kunto on rikkonut edellä mainittuja MRL:n pykälää useiden vuosien ajan.

Oheisaineistona:

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö

Valitus

Perustevalituslomake

Selvitys, lisävaatimus lautakunnalle

Valituksen liitekartta kiinteistöjen sijainti

Valituksen liite valokuva M601

Valituksen liite Rakymp pöytäkirjan ote 18.6.2024

Jatko aika lausunnon antamiselle 6.9.2024 saakka

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden välipäätös, täytäntöönpanon

kietovaatimus

Valokuvat siistimiskatselmukselta 10.6.2024

Valokuvat katselmukselta 25.6.2024

Ilmakuva toukokuu 2023 kaavarajauksin

Ilmakuva toukokuu 2023

Kokouskäsittelyjen oheisaineistot, kokoukset 18.6.2024, 31.10.2023, 13.12.2022 ja 6.9.2022

Ympäristön siistimiskatselmus 2021 kokouskäsittelyt

Ympäristön siistimiskatselmus 2020 kokouskäsittelyt

Ympäristön siistimiskatselmus 2019 kokouskäsittelyt

Rakymp. kokouskäsittely 4.12.2018 §117 siistimiskehotuksen vastineen käsittely ja kokousliite

Ympäristön siistimiskatselmus 2018 kokouskäsittelyt

Ympäristön siistimiskatselmus 2017 kokouskäsittelyt

Ympäristön siistimiskatselmus 2016 kokouskäsittelyt

Ympäristön siistimiskatselmus 2015 kokouskäsittelyt

Ympäristön siistimiskatselmus 2014 kokouskäsittelyt

Ympäristön siistimiskatselmus 2013 kokouskäsittelyt

Ympäristön siistimiskatselmus 2012 kokouskäsittelyt

Valmistelija:
rakennustarkastaja Raisa Karinsalo-Manninen p. 044 7865 651

Esittelijä

Rakennustarkastaja Raisa Karinsalo-Manninen

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta on käsitellyt asiaa asianmukaisesti, käyttäen vakiintuneita termejä, luonnehtiessaan kiinteistöillä olevia tavaroita. Rakennus- ja ympäristölautakunta on pyrkinyt asialliseen ulosantiin päätöksissään. Rakennus- ja ympäristölautakunta on usean vuoden ajan kehottanut kiinteistön omistajaa siistimään kiinteistöt romuautoista sekä muusta jätteeksi luokitelluista tavaroista. Asianosaiselta on pyydetty useita selvityksiä, miksi kiinteistöjä ei ole siistitty. Asianosaisella on ollut mahdollisuus tarkempien selvitysten antamiseen, esimerkiksi koskien ajoneuvojen statusta/luokitusta. Rakennus- ja ympäristölautakunta perustaa päätöksen kiinteistöjen siistimisestä MRL 167§ ja 169§. Rakennus- ja ympäristölautakunta ei peru uhkasakkopäätöstä ja pyytää hallinto-oikeutta pitämään Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksen voimassa.

Käsittely

Keskustelun kuluessa Liisa Kallioniemi esitti Atro Kuusiston kannattamana, että uhkasakko perutaan ja tehdään oikea selvitys käytetyistä termeistä, luokitelluista "romuautoista" ja se että kenellä on siihen tarvittava koulutus ja asiantuntemus. Sekä selvitys mikä on jätettä ja mikä ei ole. Selvitys kenen on tehtävä ja toteennäytettävä mikä on romua. Kuka ottaa vastuun mahdollisesta vahingonkorvausvaatimuksesta. Lausunnossa oleva teksti "kiinteistöllä oleva romu ei myöskään ole arvotonta, jolloin asianosainen voi myydä sen ja käyttää tulon uhkasakon suorittamiseksi" tulee poistaa.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty esittelijän esityksestä poikkeava, kannatettu esitys, on asiassa äänestettävä.

Puheenjohtaja teki seuraavanlaisen äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat esittelijän esitystä äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Liisa Kallioniemen ehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin 4 JAA-ääntä ja 2 EI-ääntä seuraavast

Niemenmaa Kalevi	JAA
Pentti Pasi	JAA
Kallioniemi Liisa	EI
Koivisto Juhani	JAA
Kuusisto Atro	EI
Mattila Mirja	JAA

Päätös

Rakennus- ja ympäristölautakunnan päätökseksi tuli näin esittelijän pohjaehdotus.

Merkitään että Liisa Kallioniemi jätti päätöksestä eriävän mielipiteen.